

Sygn. akt IV U 1187/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSR del. Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Iwona Chojecka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 maja 2014r. w S.

odwołania Z. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 16 września 2013 r. (Nr (...))

w sprawie Z. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że ubezpieczonemu Z. D. przysługuje prawo do emerytury od dnia 17 października 2013 roku.

Sygn. akt: IV U 1187/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 września 2013 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił Z. D. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999 r. ma wymagany staż ubezpieczeniowy 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy przyjął za udowodnione przez ubezpieczonego na datę 01.01.1999 r. okresy nieskładkowe: 2 miesiące i 10 dni, okresy składkowe: 24 lata, 1 miesiąc i 19 dni tj. łącznie 24 lata, 3 miesiące i 29 dni, w tym staż pracy w warunkach szczególnych 19 lat 6 miesięcy i 9 dni. Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców tj. 18 października 1969 r. do 31.07.1974 r.

Odwołanie od w/w decyzji złożył Z. D. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że organ rentowy nie zasadnie nie uznał mu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 18.10.1969 r. do 31.07.1974 r. wskazując, że codzienne podróże do szkoły, konieczność przygotowania się do zajęć szkolnych, nie wyklucza tego, iż wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym rodziców stale i w wymiarze znaczącym dla funkcjonowania tego gospodarstwa. Ubezpieczony podniósł także, że w gospodarstwie rolnym pracował nie tylko od

poniedziałku do piątku, lecz również w soboty, niedziele dni świąteczne oraz w okresie letnich wakacji i ferii zimowych. Pracował często do późnych godzin wieczornych, co wynikało ze specyfiki pracy w gospodarstwie rolnym (odwołanie k.2).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowieź organu rentowego na odwołanie k. 3-5).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony **Z. D.** ur. (...), w dniu (...)r. ukończyła 60-ty rok życia. W dniu 19 sierpnia 2013 r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze łącznie 24 lata, 3 miesiące i 29 dni, z czego okresy składkowe: 24 lata, 1 miesiąc i 19 dni, okresy nieskładkowe: 2 miesiące i 10 dni.

Ponadto organ rentowy uznał ubezpieczonemu staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 19 lat, 6 miesięcy i 14 dni. Organ rentowy nie zaliczył do stażu pracy ubezpieczonemu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 18.10.1969 r. do 31.07.1974 r. (k. 34 akt ubezpieczeniowych – decyzja z dnia 16.09.2013 r.) podnosząc, że praca w gospodarstwie i jednocześnie pobieranie nauki w szkole średniej, oddalonej łącznie o ponad 30 km, od gospodarstwa rolnego i dojazdu zajmującego łącznie 40 min. w jedną stronę wyklucza, iż ubezpieczony wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym rodziców stale i w wymiarze znaczącym dla funkcjonowania tego gospodarstwa.

Z uwagi na brak wymaganych ustawą 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych decyzją z 16 września 2013 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja z 16.09.2013 r. k. 34 akt emerytalnych).

Z. D. od 1 września 1968 r. do 23 czerwca 1971 r. był uczniem, (...) (...) w S. a następnie (...)w S. o trzyletnim okresie nauczania na podbudowie zasadniczej szkoły zawodowej, które ukończył 12 czerwca 1974 r. (świadectwa ukończenia obu szkół - 9).

Ubezpieczony 16-ty rok życia ukończył z dniem 17 października 1969 r. Mieszkał wówczas razem z rodzicami Z. i S. D., w miejscowości C., którzy prowadzili gospodarstwo rolne o powierzchni 4,27 ha położone w miejscowości C. (zaświadczenia k. 8 i 9 akt organu rentowego). Ubezpieczony do szkoły średniej dojeżdżał z miejscowości C. rowerem ok. 5 km do stacji K., a następnie pociągiem do S.. Powyższy dojazd zajmował mu ok. 40 min. w jedną stronę.

W okresie wakacji szkolnych ubezpieczony nie wyjeżdżał na wypoczynek i przez cały okres wakacji pracował w gospodarstwie rodziców przy wszelkich pracach w rolnictwie, tj. sianokosy, żniwa, wykopki, przy pracy przy inwentarzu żywym. Pracę w gospodarstwie rolnym ubezpieczony w okresie wakacyjnym wykonywał od rana do wieczora. Ze względu na to, że ojciec ubezpieczonego pracował na zawodowo na budowach i przyjeżdżał tylko na niedzielę cały ciężar wykonywania głównych prac rolniczych w gospodarstwie spoczywał na ubezpieczonym, który został na gospodarstwie razem z matką (zeznania świadków: S. N. k. 10v, M. K. k. 11, zeznania ubezpieczonego k. 11 v -12).

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (okoliczności niesporna, oświadczenia zawarte we wniosku o emeryturę –k. 1 v akt emerytalnych ubezpieczonego).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego Z. D. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym

w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z § 4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Poza sporem pozostawało bowiem, że ubezpieczony osiągnął wymagany ustawą wiek 60 lat z dniem (...).r., nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz spełniła przesłankę 15 – letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

W przedmiotowej sprawie ubezpieczonemu brakuje do wymaganych 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych 8 miesięcy i 1 dzień i co do zasady o taki okres może być uzupełniony okres ubezpieczenia o okres pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia a przed 1 stycznia 1983 r. Zgodnie z wytycznymi doktryny i orzecznictwa, aby można było zaliczyć okres pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia traktując je jako okresy składkowe ubezpieczony musi wykazać, iż pracował w gospodarstwie rolnym rodziców co najmniej 4 godziny dziennie. W przedmiotowej sprawie zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań świadków: S. N. (k. 11v-12), M. K. (k.12), zeznania ubezpieczonego (k. 11v) wykazał w sposób nie budzący żadnych wątpliwości, iż ubezpieczony w okresie od 18 października 1969 r. do 31.07.1974 r. pracował w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze przekraczającym cztery godziny dziennie w okresie wakacji letnich od 1 lipca do 30 września każdego roku: 1970, 1971, 1972, 1973, i od 12 czerwca (data ukończenia szkoły średniej) do 31 lipca 1974 r., co daje okres 9 miesięcy i 18 dni. Ubezpieczony w okresie wakacji letnich nigdzie nie wyjeżdżał na kolonie, pracował w gospodarstwie rolnym rodziców codziennie, często do późnych godzin wieczornych przy takich pracach polowych jak sianokosy, żniwa, pielnie, wykopki, oraz przy inwentarzu żywym rano, w południe i wieczorem, dając jeść zwierzętom, pojąc je, dojąc krowy. Czas pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie wakacji szkolnych znacznie przekraczał cztery godzinny dziennie, bowiem ubezpieczony pracował w gospodarstwie rodziców od rana do wieczora. Sąd obdarzył wiarygodnością dowód z zeznań wymienionych świadków oraz dowód z zeznań ubezpieczonego. Wymienione dowody są spójne, logiczne i korespondują ze sobą. Mając na uwadze realia pracy w gospodarstwie rolnym w tamtym czasie, kiedy to wszystkie prace wykonywane były ręcznie, a rolnicy dysponowali jedynie sprzętem konnym do pracy w gospodarstwie, i do pracy angażowane były całe rodziny w tym dzieci, które pracowały jak dorośli przy wszystkich pracach polowych i przydomowych należy uznać, iż praca w gospodarstwie rodziców była wykonywana przez ubezpieczonego w wymiarze znaczącym dla funkcjonowania tego gospodarstwa. Należy mieć również na

uwadze, że ze względu na brak mechanizacji prace rolnicze były wykonywane znacznie dłużej niż obecnie, szczególnie w okresie letnim praca była od rana do wieczora.

W ocenie Sądu zatem zebrany w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do zaliczenia ubezpieczonemu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze niezbędnym do uzupełnienia okresu składkowego i nieskładkowego wymaganego ustawą – 25 lat w wymiarze 8 miesięcy i 1 dnia poprzez zaliczenie ubezpieczonemu pracy w gospodarstwie rodziców w okresie wakacji szkolnych w latach 1970, 1971, 1972, 1973 i od 12.06. do 31.07.1974 r.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 19 grudnia 2000 r., II UKN 155/00 (LEX nr 46840), że przy ustaleniu prawa do emerytury uwzględnia się okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, świadczonej przed dniem 1 stycznia 1983 r. w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy, także w czasie wakacji szkolnych. Powyższe stanowisko zaaprobowane zostało również przez Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie III AUa 212/12 (LEX nr 1312059).

Mając na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy, sąd uznał, że ubezpieczony również w trakcie roku szkolnego pomagał rodzicom w pracy w gospodarstwie rolnym, jednak mając na uwadze czas poświęcony na dojazd i powrót ze szkoły ubezpieczonego, konieczność przygotowania się do lekcji na dzień następny, Sąd uznał, że praca w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie roku szkolnego była w wymiarze mniejszym niż 4 godziny dziennie, na co wskazują zeznania świadka M. K. (k.11).

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał, że odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie i dlatego na podstawie art.477¹⁴ §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że ubezpieczonemu Z. D. przysługuje prawo do emerytury od (...) tj. od ukończenia przez ubezpieczonego 60 –ego roku życia.